

De grootste jagers

Grote Jager 30 sept 2019 Katwijk aan Zee © René van Rossum

Hein Verkade

Eten en gegeten worden, daar draait het om in de natuur. Er zijn rovers in soorten en maten. De grootste jagers, ook wel toppredatoren genoemd, kennen we meestal wel. Bij vogels denken we dan al gauw aan de Zeearend, die prooien als de felle Nijlgans verschalkt, of de Havik die Zwarte Kraaien en Wespddieven op het menu heeft staan. En natuurlijk de Slechtvalk. Deze drieste predator pakt met regelmaat kraaien, meeuwen en duiven. Minder bekend is dat Havik en Slechtvalk zelf moeten opletten om niet in de maag van een Oehoe te verdwijnen. Zo is het lijstje wel zo'n beetje compleet.....of toch niet helemaal.....

Boven zee vliegt een groep rovers die voor de meesten wat buiten beeld blijven; de jager-familie. Deze jagers, ook wel roofmeeuwen genoemd, hebben als soorten weinig originele, maar wel functionele namen gekregen; de Kleinste, Kleine, Middelste en Grote Jager. Op zoek naar de grootste jagers kom je dan al gauw uit bij de Grote Jager. Maar waar staat deze Grote Jager eigenlijk op het predator-toneel?

Mijn eerste ervaring met de Grote Jager als rover was ruim dertig jaar geleden. Op weg naar IJsland voeren we langs het eilandje Foula bij de Shetlands. Deze vogelrots herbergt een grote kolonie Grote Jagers. Jan van Genten duiken er als hagelbuien naar een rijke dis. Eenmaal opgestegen met hun buit blijken de Grote Jagers een ware plaag. Jan van Genten zijn een paar maten groter met een indrukwekkende dolksnavel. Toch weerhoudt het de Grote Jagers er niet van om de achtervolging in te zetten. Zij landen gewoon op de rug van de vliegende ganten of hangen net zolang aan hun vleugels tot zij hun vers gevangen vis uitbraken. Een indrukwekkend schouwspel.

In de volgende decennia nam de populatie Grote Jagers sterk toe. Tegenwoordig worden zij steeds vaker buiten het broedseizoen vanuit de zeetrekhut in Noordwijk waargenomen. Regelmatig zijn we getuige van hun jachtacties.

Enkele jaren geleden verzoop een Grote Jager een Kleine Mantelmeeuw die foerageerde achter een vissersboot. Onder de titel 'Spektakel op Zee' is dit beschreven in 'de Strandloper' van december 2017. Maar het kan nog gekker.....

Op 3 januari dit jaar zijn Jelle en ik present in de zeetrekhut. Een beetje saaie ochtend en het gesprek gaat al gauw over andere zaken dan vogels. Tot een Grote Jager het gesprek verstoort. De vogel komt dichtbij vanuit het noorden aanvliegen. Zijn verenkleed is opvallend warm-roodbruin, wat duidt op een onvolwassen vogel. Hij accelereert en heeft een Zilvermeeuw met prooi op het oog. Bij de

achtervolging wordt de jager bijgestaan door enkele Grote Mantelmeeuwen. Het lukt de gezamenlijke rovers niet om de prooi afhandig te maken en de jager driipt weer af in noordelijke richting.

Enkele minuten later verschijnt ie weer ten tonele. Op dat moment ziet Jelle vanuit het zuiden hoog boven zee een Brandgans aankomen. De jager heeft de gans in het vizier en vliegt recht op hem af. De jager gebruikt dezelfde tactiek als bij de Jan van Genten dertig jaar geleden. Nu is echter de vogel zelf de klos. De Brandgans wordt naar het wateroppervlak gedrukt. Het is een ongelijke strijd. Wanhopig strekt hij een paar keer zijn nek boven water voordat hij definitief verzuipt. De Grote Jager zet het gelijk op een hakken. De Grote Mantelmeeuwen verschijnen ook nu weer maar blijven op gepaste afstand. Zij kennen de Grote Jager beter dan wij. Zo werd het saaie uurtje toch onvergetelijk en kunnen we de Grote Jager met recht in het rijtje grootste jagers zetten. Mogelijk moet hij zelf alleen opletten voor de Oehoe, maar zij zullen elkaar niet snel tegenkomen.

Oehoe – foto: Jan Hendriks